

Nieuwsbrief

Historische Vereniging Wormerveer

jaargang 20, nummer 54 (december 2022)

www.hvwormerveer.nl

Nieuws vanuit het bestuur een bijdrage van Dick Zwart Herinrichting voormalig Wessanen- complex

Toen de plannen voor de herinrichting van het voormalig Wessanen-complex bekend werden, heb ik namens de HVW een aantal suggesties voor namen die herinneren aan het bedrijf Wessanen & Laan naar de Adviescommissie Straatnaamgeving Zaanstad gestuurd. Dit jaar ontving ik een uitnodiging voor een vergadering van deze commissie. Ik heb toen nadrukkelijk ervoor gepleit de naam Wessanen, ooit de grootste werkgever van Wormerveer, in het complex terug te laten komen. Ook heb ik als straatnamen de namen van een aantal voormalige pakhuizen voorgesteld. Met nadruk werd mij toen verteld, dat de adviezen van de adviescommissie niet bindend zijn en dat de Raad uiteindelijk beslist. Helaas hebben mijn suggesties het niet gehaald. Men heeft gekozen voor namen van een aantal tarwe-soorten. Als reactie daarop heb ik terstond de wethouder Monumenten en Erfgoed benaderd en gevraagd of zij er voor kan zorgen dat er ergens op het complex een plaquette kan worden aangebracht met een tekst die verwijst naar de historie van het bedrijf. De wethouder heeft beloofd te gaan onderzoeken of dit mogelijk is. Wordt vervolgd.

Van de penningmeester, een bijdrage van Ferry Jakobs

Het jaar 2022 kunnen we bijna historisch archiveren, terwijl we al weer vooruit kijken naar het nieuwe jaar. Financieel wordt het jaar 2022 in de eerste maanden van 2023 afgesloten. Verantwoording hierover wordt afgelegd op de op 11 maart 2023 geplande jaarvergadering. Ik kan u nu al melden, dat 2022 voor de HVW een goed jaar is geweest met veel activiteiten. Een verademing ten opzichte van de afgelopen coronajaren. Ook

voor 31 januari 2023 te betalen. Ik wijs u nadrukkelijk op het feit, dat u met een vlotte betaling extra kosten voor het versturen van betalingsherinneringen voorkomt. Elk jaar komt de vraag terug waarom de HVW niet tot automatische incasso overgaat. De belangrijkste reden hiervan is, dat het financieel geen voordeel biedt! Het kost zelfs geld: het afsluiten van een incassocontract bij de bank en een extra investering in onze automatisering. Bovendien levert het veel extra administratief werk op. De HVW zou alle leden om een schriftelijke machtiging moeten vragen. Leden die geen machtiging afgeven, blijven gewoon een betalingsverzoek ontvangen. Een ander punt is, dat veel leden meer betalen dan de gevraagde € 18,50. Dit zou zo maar een paar honderd euro kunnen schelen. Vandaar dus geen automatische incasso.

Van de secretaris, een bijdrage van Aly Heijltjes-Gorter UITNODIGING JAARVERGADERING 11 MAART 2023

Hierbij nodigt het bestuur u alvast van harte uit voor de jaarvergadering op 11 maart 2023 in De Kosterij, Noordeinde 20A in Wormerveer; aanvang 14.00 uur. Tijdens deze vergadering komen met name de financiën van onze vereniging aan de orde. Noteert u deze datum in uw agenda?

Jubileumnr. Wormerveer Weleer Nr. 50

Het bestuur van de Historische Vereniging Wormerveer feliciteert de redactie met het verschijnen van dit jubileumnummer en in het bijzonder onze leden die vanaf het eerste uur hiervan deel uitmaken, te weten Atie

Bouwmans, Carole Post van der Linde en Klaas Postma. Laatstgenoemde is als eindredacteur van ons mooie tijdschrift op 15 november jl. door het bestuur benoemd tot erelid van onze vereniging en ontving uit handen van Dick Zwart de daarbij behorende oorkonde. Dat er nog vele mooie uitgaven mogen volgen!

Vacature Werkgroep Advies, Documentatie en Meldpunt

Het is van groot belang, dat de HVW – net als alle andere historische verenigingen – in deze werkgroep vertegenwoordigd is. Immers, op deze manier kunnen binnen de werkgroep de betreffende Wormerveerse panden onder de aandacht van de gemeente worden gebracht en mogelijke sloop/verbouwing worden voorkomen. Helaas heeft zich nog niemand via secretaris@vwormerveer.nl of per telefoon 075-6351964 gemeld. Het bestuur blijft zoeken. Zoekt u met ons mee?

Oude Begraafplaats West - vervolg consolidatie grafje Huib(ertje)van Calsem

In de vorige nieuwsbrief meldde ik u, dat Cees Woud was gestart met de consolidatiewerkzaamheden van het grafje. Inmiddels heeft Cees de consolidatie afgerond. Cees Woud heeft wederom een mooi stukje vakwerk geleverd. Op 15 juli jl. vond een korte plechtige bijeenkomst plaats. Namens de gemeente Zaanstad was Natasja Groothuismink, wethouder van de afdeling Monumenten en Erfgoed aanwezig. Dick Zwart hield namens de HVW een toespraak, waarin hij melding maakte van het inmiddels bij u bekende verhaal achter de dood van het driejarige jongetje Huib. Ook wethouder Natasja Groothuismink nam het woord en sprak onder andere over de rol die de HVW en met name Dick, door het verhaal achter Huib zijn dood te achterhalen, bij de restauratie van dit grafje heeft gespeeld. Verwelkom

Huib's grafje

De dag daarop werd in een aantal Zaanse kranten uitgebreid stil gestaan bij deze toch wel bijzondere gebeurtenis. Naar aanleiding hiervan

kreeg het verhaal van Huib een onverwacht vervolg. Een familielid van Huib had een van deze artikelen onder ogen gekregen en contact opgenomen met het secretariaat. Zij vertelde dat in het familiearchief nog diverse wetenswaardigheden over Huib te vinden zijn en zegde toe deze gegevens aan de HVW ter beschikking te stellen. In diezelfde periode kwam uit het niets een bericht van ene heer J. Kooistra bij het verenigingssecretariaat binnen. Hij meldde voor zijn website

<https://www.wo2slachtoffers.nl/> op zoek te zijn naar de geboortedatum van een kind, dat op 5 juni 1942 in Wormerveer was omgekomen door oorlogsgeweld. Het ging om Huibert van Calsem, zoon van de boekdrukker Willem Frederik van Calsem en Nelly Agatha Temper. Over toeval gesproken! De heer Kooistra is niet de eerste de beste. Voor zijn pro deo werk (zijn site is voor een ieder openbaar) ontving hij op 15 juni 2016 de Zilveren Anjer van H.K.H. Prinses Beatrix in het paleis op de Dam in Amsterdam. Inmiddels heeft de heer Kooistra een kopie van het geboortekaartje van Huib ontvangen en zal Huib op de betreffende website worden vermeld. Met het achterhalen van zijn geschiedenis, het herstel van zijn grafje en het vermelden van zijn naam op de website wordt Huib niet vergeten! - hulp bij onderhoud begraafplaats. In het kader van de Zomerschool gingen op 8 augustus jl. twee ambtenaren van de gemeente Zaanstad - samen met leden van onze werkgroep Oude Begraafplaats - aan de slag op de begraafplaats. Ook wijkmanager Monica Briefjes was aanwezig. Een mooi initiatief van gemeente Zaanstad.

Maquette Wormerveer Anno 1750

- Op het stukje in de vorige Nieuws-

maquette 'behouden' blijft. Inmiddels zijn er zowel filmopnamen als foto's van gemaakt. Als laatste poging een goed onderdak (het liefst in Wormerveer) te vinden, heeft ons lid Nico de Haan op zijn Facebookpagina Wormerveerders een oproep geplaatst en gevraagd of er wellicht ideeën zijn waar de maquette zichtbaar kan worden ondergebracht. Hierop zijn diverse reacties gekomen, die nader zullen worden onderzocht. Wordt vervolgd.

Gedenkraam Gebroeders Klinkenberg, later Genius Klinkenberg BV

Op 2 november jl. is het glasraam, waarover ik in de vorige nieuwsbrief schreef, in de nieuwe Agoraschool De Toermalijn aan het Noordeinde geplaatst. Het heeft dus een passende eindbestemming gekregen en wel op de plek waar eens het bedrijf Gebroeders Klinkenberg stond. Een mooie zichtbare herinnering aan een stuk Zaanse historie. Het gezandstraalde raam, gemaakt door de firma Reek te Zaandam, is op 19 mei 1955 door het gezamenlijk personeel aan Gebroeders Klinkenberg geschonken ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan. Het is een voorstelling van de verschillende werkers van het bedrijf: de handarbeid van de smid en de technische capaciteiten van de tekenaar. Op de achtergrond ziet u molen 'De Mol' als het begin van het bedrijf en de Zaanbrug als voorbeeld van de door het bedrijf uitgevoerde projecten.

Op 30 november jl. vond de officiële overdracht door de HVW aan De Toermalijn plaats.

'Het praatje gaat' met Diet List-Hildering

Op 28 september jl. hield Diet haar laatste 'Praatje'. Niet dat Diet is uitgepraat, integendeel. Ze zit nog barstensvol verhalen. Het is haar gezondheid, die haar parten speelt en waardoor zij met haar geliefde praatjes moet stoppen. Diet heeft in de afgelopen jaren een trouwe schare toehoorders verzameld, met wie zij een goede band kreeg. Haar uit het leven gegrepen verhalen over die 'goeie oude tijd', de ene keer hilarisch, dan weer overpeinzend of kritisch, vonden veel bijval. Diet heeft al haar verhalen opgeschreven en aan de HVW geschonken, zodat ze niet verloren gaan. Namens het bestuur nogmaals hartelijk bedankt voor al je inzet Diet. Je bent een waardevol lid voor onze vereniging.

Aan mijn vrienden van de Historische Vereniging Wormerveer, een bijdrage van Diet List-Hildering

Waar begint iets en waar eindigt het. Het begint met karretjes, een maquette en een vader die verhaaltjes over vroeger schrijft. In 1979 een mooie tentoonstelling van de maquette in De Witte Vlinder. Er waren veel mensen op afgekomen die elkaar lang niet hadden gezien. Ook de tweede tentoonstelling werd een groot succes. Het publiek vond elkaar in de liefde voor hun woonplaats en herkenning van het oude dorp. Herkenning en interesse waren de basis voor onze vereniging, de HVW. De verhaaltjes bleven komen en werden mijn grootste hobby. Dat ook anderen het leuk vonden, was meegenomen. En het voorlezen was het allerleukst. Nu doe ik dat op de film, voor mij ook een nieuw fenomeen. Maar ik ben 86 en niet gezond meer, dus ik heb besloten te

plezier heb beleefd aan de leesmiddag. Het gaat jullie goed en houdt onze HVW in ere!
Groeten van Diet List-Hildering.
(en dan zeggen ze Oh, van de visboer)

HVW en de RABO CLUBSUPPORT ACTIE 2022

Dit jaar heeft de Historische Vereniging Wormerveer (HVW) weer mee kunnen doen aan de Rabo ClubSupport. Via ons e-mail ledenadressenbestand, onze facebookpagina en website is deze actie onder de aandacht gebracht. Als lid van de Rabobank kon men vanaf 5 tot en met 27 september jl. drie stemmen uitbrengen op drie verschillende verenigingen/stichtingen, die zich voor deze actie hadden aangemeld. Inmiddels is de opbrengst bekend: euro 286,94. Bent u rekeninghouder bij de Rabobank, maar nog geen lid van deze bank, meldt u zich dan snel online als lid aan, zodat ook u volgend jaar uw stem kunt uitbrengen!

- 28 oktober 2022 lichtjesavond

Ook dit jaar blijkt weer de grote betrokkenheid van de Wormerveerders bij deze begraafplaats. Met ruim 200 bezoekers en een bedrag aan giften van euro 232,70 kunnen we van een geslaagde avond spreken. De HVW ontving veel complimenten over de ingetogen manier waarop deze lichtjesavond plaatsvond.

Schilderij eerste pastoor Wormerveer, een bijdrage van Jaap Klomp

Na het begin van de 80-jarige oorlog in 1568 werd het steeds moeilijker voor het katholieke deel van de bevolking om erediensten bij te wonen. Na 1572 was het vrijwel onmogelijk geworden in de Noordelijke Nederlanden nog een mis te volgen. In de twee eeuwen daarna kwamen er steeds meer schuilkerken waar oogluikend kerkdiensten, anders dan

eeuwen later werd Henricus Everardus Brouwer benoemd tot de eerste pastoor na de reformatie. In korte tijd slaagde hij er in naast herberg De Jonge Prins een houten gebouw neer te zetten dat dienst ging doen als pastorie en waar ook de mis werd opgedragen. Het gebouw mocht er uiteraard niet uitzien als een kerk. Pastoor Brouwer leverde zo'n goede prestatie dat hij in 1799 belast werd met de opleiding van nieuwe priesters aan het seminarie in Warmond. Als herinnering van zijn goede daden in Wormerveer werd er een groot portret gemaakt dat een plaats kreeg in de schuilkerk. De parochie in Wormerveer kreeg de naam Onze-Lieve-Vrouwe-Geboorteparochie. Aan het eind van de negentiende eeuw was het niet meer nodig om de Katholieke erediensten in een schuilkerk te houden en kon ook de Parochie in Wormerveer denken aan een gebouw met uitstraling. In 1915 kwam het fraaie gebouw aan de Marktstraat in gebruik. De architect was Jan Stuyt, die naast de kerk ook de ontwerper is van de pastorie en de school. Was het tijdens de 80-jarige oorlog nog de overheid die de Katholieke kerken sloot, in januari 2020 was het de parochie zelf die de deuren sloot. Na de sluiting van de kerk kreeg de Historische Vereniging Wormerveer het oude olieverf schilderij van de eerste pastoor in Wormerveer sinds de reformatie. Helaas verkeerde het schilderij in zeer slechte toestand. Niet alleen was het linnen beschadigd en ondeskundig hersteld, ook hadden houtwormen zich tegoed gedaan aan de lijst en het spieraam van het schilderij. Dankzij de steun van het Gerrit Blaauwfonds en het P.M. Duyvisfonds en de medewerking van Kunsthandel Staphorsius kon het fraaie portret gerestaureerd worden. In ons clubgebouw aan de Steijnstraat kunt u nu het schilderij bewonderen.

Medemblikkers bezoeken Wormerveer, - een bijdrage van ons lid Klaas Stuurman

Groepsfoto met uiterst rechts Klaas Stuurman.

Op 12 oktober jl. had ik de wandelgroep uit mijn vroegere woonplaats Medemblik op bezoek. Dit jaar 'deden' we Wormerveer aan. De wandeling startte ik op het Krommenieërp pad om de architectuur van de panden van Pette/Boon te tonen en ik vertelde over Dick Laan, schrijver van de Pinkeltjesboeken, die daar ooit directeur was. We liepen verder via het markante 'Doktershuis' naar de Oude Begraafplaats West. Ik dacht dat ik tijdens de rondleiding op Open Monumentendag door bestuurslid Dick Zwart wel het nodige kon vertellen over deze bijzondere plek. Nauwelijks met mijn verhaal begonnen, stond ineens onze secretaris Aly Heijltjes tussen de leden van de wandelgroep. Zij had ons toevallig langs zien lopen en vroeg zich af wie wij waren en wat wij op de begraafplaats deden. Na mijn uitleg nam ze automatisch op een prettige manier het woord en vertelde allerlei bijzonderheden over de begraafplaats. Haar toelichting was voor de wandelgroep en mij een mooi extraatje. Maar er stond meer op het programma. We vervolgden onze weg langs het mooie Sluispad (paden waren tenslotte de

Het Sluispad

eerste uitbreiding van de bewoning in de Zaanstreek) en de gedempte Noordersluis. Via de Nagtegaalkade

Zaan, waar de spoorwagens stonden om hun goederen te laden en te lossen. Die plek was overigens de enige in de Zaanstreek waar de trein tot aan het water kon komen. Inmiddels zijn er autoparkeerplaatsen voor in de plaats gekomen.

Op naar de Doopsgezinde Vermaning, die er overigens niet erg Doopsgezind uitziet. Maar ja, de Doopsgezinde fabrikanten in die tijd zullen wel gedacht hebben, laten we de zuilen maar hoog maken dan zitten die in elk geval dicht bij het Koninkrijk Gods. Al bouwden ze wel prachtige fabrieken, zoals de bebouwing aan de overkant van de Zaan. Ook de panden van de familie Laan werden bekeken. We mochten zelfs nog een pand van binnen bewonderen. Met aan de overzijde de Lassie-fabrieken en Mercurius en aan de Zaanweg het geboortehuis van de dichter Herman Gorter, arriveerden we door het mooie Wilhelminapark bij Het Blaauwe Hof. Een juweeltje

Het Blaauwe Hof

en een vroeg initiatief van woningen bouwen door de werkgever. Terug gingen we via de Ampèresstraat en zagen we de mooie tuinen en gebouwde hofjes achter de woningen aan de Zaanweg. Door het steegje ging het richting Zaanweg. Langs de Zaan lopend, zagen we bij de Noordersluis nog twee palen in het water staan. Ik wist te vertellen dat die nog van deze sluis waren. De wandeling eindigde in Lokaal de Kroon, waar we een heerlijke lunch gebruikten. De Medemblikkers vonden het een mooie en interessante dag.

Activiteiten HVW in 2023 voor zover nu bekend

- 11 maart jaarvergadering HVW Schoolfotokijkdagen 2023
- 31 januari (Franse) School A (voorloper van de ULO)
- ULO/MULO school Goudastraat,

Schakel

- 25 april: Saenredam College – Trias College – Bertrand Russel – Pascal afdelingen Wormerveer,

- 30 mei: VSO IVVO – VSO SOELAM en VGLO Prof. Kohnstamschool. Hebt u zelf foto's? Dan kunt u deze in ons clubhuis laten scannen. Het clubhuis is die dagen van 10.00 uur tot 16.00 uur geopend. Kunt u op bovengenoemde dagen niet langskomen, maakt u dan een afspraak voor een andere dag via archivaris@hvwormerveer.nl of 06-42046954. U kunt ons archief vinden in de Steijnstraat, naast huisnummer 2.

- 13 mei Zaanse feestmarkt in het Wilhelminapark in verband met het 125-jarig bestaan van het

Nieuwe leden

Dhr. P.A. Sollie, dhr. B.A.M. van Daal, mevr. I.M. Stoffer-Holkamp, mevr. C.G. Visser-Fleumer, dhr. M. van Dijk, mevr. T. van Dijk, mevr. M. Pette, dhr. R.T. Thoolen, dhr. A.J. Diphoorn, dhr. C. Andrea, mevr. A. Breed. Welkom bij onze vereniging!

ANBI, schenkingen en legaten

De HVW is een culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dat betekent, dat het fiscaal aantrekkelijk kan zijn de vereniging eenmalig of periodiek giften te schenken. Er gelden wel enkele regels. Er mag geen tegenprestatie tegenover de gift staan. Zo kan de contributie voor de vereniging niet worden afgetrokken. En met bankafschriften of kwitanties moet bij de belastingdienst kunnen worden aangetoond dat er daadwerkelijk een gift of giften zijn gedaan. Meer informatie hierover is te vinden op de website van de belastingdienst. De Historische Vereniging Wormerveer staat geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (Culturele ANBI) onder RSIN/fiscaal nummer ANBI 8156.54.273.

Tenslotte

Hebt u uw (nieuwe) e-mailadres al doorgegeven aan secretaris@hvwormerveer.nl ?

HET BESTUUR WENST U PRETTIGE KERSTDAGEN EN EEN IN ALLE OPZICHTEN VOORSPOEDIG 2023!

De HVW is bereikbaar via de Steijnstraat naast nr. 2 - (zie foto)

Colofon

De HVW Nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar (april, augustus en december) voor leden en begunstigers van de Historische Vereniging Wormerveer.

Redactie

Carole Post van der Linde, Atie Bouwmans, Aly Heijltjes-Gorter.
Redactieadres: Doktersland 28, 1541 NK Koog aan de Zaan
e-mail: alyheijltjes@hotmail.com

Opmaak: Roel Larooij

Printwerk
HuigHaverlag Printing, Wormerveer

Distributie

contactpersoon: Nico Tromp,
tel. 0646513835

Ledenadministratie:

Han Eelman
tel: 075-6282164

Verenigingssecretariaat

Doktersland 28, 1541 NK Koog aan de Zaan,
tel. 075 – 6351964,
e-mail: secretaris@hvwormerveer.nl

Website

www.hvwormerveer.nl

Bestuur

voorzitter	vacant
secretaris	Aly Heijltjes-Gorter
penningmeester	Ferry Jakobs
algemeen	Dick Zwart
algemeen	Jan Betlem
algemeen	Nico Tromp
algemeen	René Bont

Werkgroepcoördinatie

e-mail: voorzitter@hvwormerveer.nl

Kantoor/Archief

p/a Zaanweg 124 achter - 1521 DS Wormerveer
Ingang aan de Steijnstraat - naast nr. 2
Open op dinsdag- en vrijdagmiddag van 13.30 – 16.00 uur

Contributiebetaling 2023:

€18,50 (of €26,- voor een gezinslidmaat-)

